

РЕШЕНИЕ

№ 2134

гр. София, 27.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-21 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Свилен Станчев

при участието на секретаря Снежана Ат. Апостолова
като разгледа докладваното от Свилен Станчев Гражданско дело № 20221100113457 по описа за 2022 година

прецени:

Делото е образувано по предявен от А. К. срещу Прокуратурата на Р. България гр. София осъдителен иск с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 ЗОДОВ, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000 лева и за имуществени вреди в размер на 1500 лева, причинени от обвинение на ищеца в извършване на престъпление по чл. 210 ал. 1 т. 2 НК, по което ищецът бил оправдан с влязла в сила присъда. Предявени са претенции за законна лихва върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди в размер на 31 527 лева, и законна лихва върху претендираното обезщетение за имуществени вреди в размер на 472 лева.

Ищецът А. К. излага, че на 26.12.2014 г. бил задържан и на 27.12.2014 г. бил привлечен като обвиняем по досъдебно производство № 15011/2014 г. на 06 РУП СДВР, пр.пр. № 49897/2013 г. на СРП, за престъпление по чл. 210 ал. 1 т. 2 вр. чл. 209 ал. 1 НК, за това, че след предварителен сговор с И.И. и с цел да набави за себе си имотна облага възбудил и поддържал у Д.К. заблуждение и му причинил имотна вреда в размер на 1000 лева. След привличането му като обвиняем прокурорът задържал ищеца за 72 часа в ареста на бул. „Г.М.Димитров“. След освобождаването му от ареста, на ищеца била наложена забрана да напуска пределите на страната. След внасянето на производството в съда, било образувано НОХД № 8828/2015 г. на СРС 100 – св НО, което продължило от юли 2015 г. до юли 2016 г., разгледано общо в девет съдебни заседания. В първото заседание съдът отменил забраната за напускане на страната. След сключване на споразумение с другия подсъдим, делото продължило само срещу ищеца, разглеждано от друг съдебен състав. По делото били проведени десет съдебни заседания. Делото приключило с присъда от 13.03.2019 г., с която ищецът бил оправдан. Прокуратурата депозирала протест срещу оправдаването на ищеца, по който било образувано

ВНОХД № 2997/2019 г. на СГС. Впоследствие протестът бил оттеглен и въззивното производство било прекратено с определение от 18.09.2019 г. Оправдателната присъда влязла в сила на 12.11.2019 г.

Ищецът твърди, че вследствие повдигнатото обвинение и извършените процесуални действия преживял силен стрес и страх от несправедливо осъждане. Разследването и разглеждането на делото препятствали професионалната реализация на ищеца. Задържането му в следствения арест било при лоши условия. Наложената забрана за пътуване в чужбина препятствала професионалното му развитие и възможността му да се вижда с близките си хора, които живеели извън България. Разследването и последвалото съдебно производство довели до ограничаване на контактите на ищеца с близките и приятелите му, довело до загуба на доверие към ищеца от тяхна страна и от страна на работодателите му.

На основание изложените обстоятелства, в исковата молба е направено искане до съда да осъди ответника Прокуратура на Р. България да заплати на ищеца А. К.:

- сумата от 100 000 лева обезщетение за неимуществени вреди;
- сумата от 31 527 лева мораторна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди за периода от 12.11.2019 г. до внасянето на исковата молба;
- сумата от 1500 лева обезщетение за имуществени вреди;
- сумата от 472 лева мораторна лихва върху обезщетението за имуществени вреди за периода от 12.11.2019 г. до внасянето на исковата молба.

Ищецът прави искане за заплащане на законна лихва от внасянето на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът Прокуратура на Р. България оспорва иска със следните възражения:

- възражение за недоказаност на неимуществените вреди и причинната връзка между твърдените вреди и действията на органите на прокуратурата и разследващите органи;
- възражение за липса на действия от страна на разследващите органи и прокуратурата, довели до накърняване професионалния авторитет на ищеца или личния му живот;
- за завишеност на размера на претендираното обезщетение.

Съдът като взе предвид стантовищата на страните и събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в съвкупност, прие за установено следното:

С доклада по делото е прието за безспорно и ненуждсаещо се от доказване привличането на ищеца А. К. като обвиняем за престъпление по чл. 210 ал. 1 т. 2 вр. чл. 209 ал. 1 НК с постановление от 19.08.2014 г., предявено на 27.12.2014 г., задържането на ищеца по реда на чл. 64 ал. 2 от НПК с постановление на прокурор от 19.08.2014 г. (ДП л. 132) за периода от 27.12.2014 г. до 30.12.2014 г. (л. 139) и наложената мярка забрана за

напускане пределите на Р. България без разрешение на прокурора, с постановление от 12.01.2015 г. (ДП л. 140), отменена с протоколно определение от 21.07.2015 г. по НОХД № 8828/2015 г. на СРС (ОХ том I л. 24). Досъдебното производство е приключило на 09.02.2015 г. с мнение за предаване на съд. На 26.02.2015 г. прокурор в СРП е внесъл обвинителен акт срещу ищеца А. К. и лицето И.М.И. по обвинение в престъпление по чл. 210 ал. 1 т.2 НК, по който обвинителен акт е образувано НОХД № 3078/2015 г. С разпореждане от 27.03.2015 г. съдията докладчик е прекратил съдебното производство и е върнал делото на прокурора за отстраняване на процесуални нарушения. Извършено е ново привличане на обвиняем на 02.06.2015 г. от прокурор в СРП. На 03.06.2015 г. прокурорът отново е внесъл обвинителен акт срещу двамата обвиняеми, по който е образувано НОХД № 8828/2015 г. В първите две заседания по делото на 06.10.2015 г. и 23.10.2015 г. ищецът не се е явил, поради което съдът не е дал ход на делото. В съдебно заседание на 26.11.2015 г. съдът е дал ход на делото и на съдебното следствие, като е пристъпил към събиране на доказателствата. В съдебно заседание на 04.02.2016 г. съдът не е дал ход на делото, поради неявяване на другия подсъдим. В съдебните заседания на 22.03.2016 г., 11.04.2016 г. и 26.05.2016 г. съдът не е дал ход на делото, поради неявяване на ищеца К. в първите две заседания и неявяване на другия подсъдим в заседанието на 26.05.2016 г. На 07.07.2016 г. било сключено споразумение по чл. 384 ал. 1 НПК с другия подсъдим по делото И.М.И., одобрено от съда в съдебно заседание на 07.07.2016 г., проведено с участието на ищеца К.. Разглеждането на делото е продължило срещу ищеца от друг съдебен състав. Проведени са съдебни заседания на 29.05.2017 г. (даден ход на делото и проведено съдебно следствие със събиране на доказателства), 26.06.2017 г. (недаден ход на делото поради неявяване на свидетел), на 04.10.2017 г. (недаден ход на делото поради неявяване на ищеца), на 14.12.2017 г. (недаден ход на делото поради неявяване на ищеца), на 19.01.2018 г. (недаден ход на делото поради заболяване на съдебен заседател), на 26.02.2018 г. (даден ход на делото и проведен разпит на свидетел), на 16.04.2018 г. (недаден ход на делото поради неявяване на свидетел), 16.05.2018 г. (даден ход на делото и разпитан свидетел), 22.06.2018 г. (даден ход на делото и изпратена съдебна поръчка до Р. Румъния за разпит на свидетел), 08.10.2018 г. (недаден ход на делото поради неизпълнена поръчка), 19.11.2018 г. (недаден ход на делото поради неизпълнена поръчка), 04.02.2019 г. (недаден ход на делото поради заболяване на съдебен заседател) и 13.03.2019 г. В последното съдебно заседание съдът е дал ход на делото, приел изпълнена поръчка за разпит на свидетел от съд в Букурещ и е разпитал ищеца в качеството му на подсъдим. В същото заседание съдът е приключил съдебното следствие и е дал ход на съдебните прения.

С присъда от 13.03.2019 г. съдът е признал ищеца за невинен и го е оправдал по повдигнатото обвинение. С протоколно определение от същата дата съдът е отменил мярката за неотклонение „парична гаранция“ по отношение на ищеца.

Срещу първоинстанционната присъда бил подаден протест на

13.03.2019 г. от прокурор в СРП, по който било образувано въззивно НОХД № 2997/2019 г. на СГС. Поради оттегляне на протеста на 20.05.2019 г., въззивното производство е било прекратено с определение № 3548 от 18.09.2019 г. Първоинстанционната присъда е влязла в сила на 12.11.2019 г.

По делото е разпитан като свидетел И.В.Б.. Според неговите показания, състоянието и поведението на ищеца рязко се променило, като споделил със свидетеля за воденото срещу него наказателно производство за измама. Наложена по делото мярка забрана да напуска страната го лишило от възможност да общува с роднините си, които живеели в чужбина (Македония и Франция), както и че се отразило отрицателно на професионалното му развитие. Според свидетеля, ищецът изпитвал притеснения, че може да бъде осъден на наказание лишаване от свобода, което да изтърпи ефективно, и от възможността да изгуби правата си да практикува. Наказателното производство срещу него го мотивирало да се откаже от продължаване на образуването си и записване на докторантура.

Така установените обстоятелства обуславят следните правни изводи на първоинстанционния съд:

Нормите, съдържащи се в чл. 2 ал. 1 и чл. 4 от ЗОДОВ определят основанията и обема на отговорността на държавата по този закон. Съгласно цитираните разпоредби, държавата отговаря за всички имуществени и неимуществени вреди, причинени от изброените в чл. 2 ал. 1 актове и действия, които вреди са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. Когато основаниято за отговорността на държавата е привличане на лицето като обвиняем в досъдебно производство, не е необходимо действията на съответните органи и лица да са били изначално порочни. Отговорността на държавата се основава на последвалата оправдателна присъда на лицето по повдигнатото му обвинение, влязла в сила на 12.11.2019 г.

С привличането на лицето като обвиняем започва наказателно преследване срещу него, което безспорно рефлектира върху част от неговите права. Самото обвинение в извършване на престъпление е действие, което по своя характер е вредоносно. То поставя обвиненото лице в положение да търпи действия на държавната принудя – както чрез процесуални действия на разследващите и правосъдните органи в хода на делото, така и възможни действия за изтърпяване на наказание в случай, че обвиненият бъде признат за виновен. Вероятността лицето да понесе наказателна репресия, е обстоятелство, което се отразява на неговата личност, на емоционално-психическото му състояние и неговото поведение. Следва да се има предвид и тежестта на престъплението, за които ищецът е бил привлечен като обвиняем: квалифициран състав на измама при условията на предварителен сговор с друго лице – престъпление по чл. 210 ал. 1 т. 2 вр. чл. 209 НК, наказуемо с лишаване от свобода от една до осем години, което е тежко престъпление по смисъла на чл. 93 т. 7 НК. Това се отразило отрицателно върху състоянието и поведението на ищеца, създало в него чувство на страх и несигурност в бъдещето, предвид възможността същият да бъде признат за виновен и да търпи наказание лишаване от свобода.

Неимуществени вреди са причинили на ищеца и взетите по отношение на него мерки за процесуална принуда. Ищецът е бил задържан под стража за 72 часа с постановление на прокурора по реда на чл. 64 ал. 2 НПК, по силата на постановление на прокурор от 19.08.2014 г. (ДП л. 132), за периода от 27.12.2014 г. до 30.12.2014 г., когато е бил освободен с постановление от същата дата (ДП л. 139), без внасяне на искане за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража. Задържането на обвиняемия ограничава неговите основни права на лична свобода и неприкосновеност, прогласени в чл. 30 ал. 1 от Конституцията, което ограничаване само по себе си е причиняване на вреда на задържаното лице. В конкретния случай задържането на ищеца К. е било и незаконно. Като основание за задържането му в постановлението на прокурора от 19.08.2014 г. е посочен чл. 64 ал. 2 от НПК, т.е. за довеждането на обвиняемия пред съда за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“. От текста и смисъла на цитираната разпоредба е видно, че единственото предназначение на задържането за 72 часа на обвиняемия от прокурора е неговото явяване пред съда за участие в производство по чл. 64 ал. 3-5 от НПК за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“. Това означава, че задържането на обвиняемия за 72 часа по реда на чл. 64 ал. 2 от НПК следва да бъде съпроводено или незабавно последвано от внасяне на искане от прокурора в съответния първоинстанционен съд за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“. Такова искане не е било направено, а вместо това, с постановление от 30.12.2014 г., на третия ден след задържането, прокурорът е отказал да внесе искане за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“. Правомощие на прокурора в досъдебното производство е да внесе или не по своя преценка искане за вземане на най-тежката мярка за неотклонение. Но ако такова искане не е било направено, и то едновременно със задържането или незабавно след него, не е имало основание за задържане на лицето за 72 часа по реда на чл. 64 ал. 2 от НПК. Това обуславя извода на съда, че задържането на ищеца К. за 72 часа е било незаконно, което следва да се отчете при определяне на претърпените от ищеца вреди вследствие обвинението.

С постановлението, с което прокурорът е отказал да внесе мярка за неотклонение „задържане под стража“, той е определил на ищеца мярка за неотклонение "парична гаранция" от 1000 лева. Тази мярка за неотклонение сама по себе си не ограничава правото на ищеца на свободно придвижване. С постановление от 12.01.2015 г. прокурорът е взел мярка за процесуална принуда по чл. 68 НПК забрана за напускане пределите на Р. България без разрешение на прокурора (ДП л. 140). Мярката за процесуална принуда е продължила до 21.07.2015 г., когато е била отменена с определение по НОХД № 8828/2015 г. на СРС (ОХ том I л. 24). В случая, с лишаването на ищеца от правото му по чл. 35 ал. 1 изр. 1 от Конституцията да напуска пределите на страната, са му били причинени съществени неимуществени вреди. Ищецът е чужденец, чиито близки живеят в чужбина, и за този период той е бил лишен от възможността да се среща със семейството си. От значение е и че ищецът е лекар – анестезиолог, за чиято професионална квалификация е важно

запознаването с научните и практически постижения в неговата специалност, както се установява от показанията на свидетеля И.В.Б..

Тези съображения дават основание на съда да приеме, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди е 30 000 (тридесет хиляди) лева.

Върху така определеното обезщетение за неимуществени вреди ответникът дължи законна лихва от датата на влизането на присъдата в сила до окончателното изплащане. С исковата молба е предявена самостоятелна претенция за законна лихва от 12.11.2019 г. до подаване на исковата молба 21.12.2022 г. За този период размерът на законната лихва върху сумата от 30 000 лева е 9466,66 лева (www.calculator.bg). Искът с правно основание чл. 86 ал. 1 ЗЗД е основателен до този размер.

Искът с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 ЗОДОВ за обезщетение за имуществени вреди в размер на 1500 лева е основателен. Претендираните имуществени вреди са за заплатено от ищеца адвокатско възнаграждение. По досъдебното производство е представен договор за правна защита с уговорено възнаграждение от 1500 лева (ДП л. 142). В договора не е отбелязано заплащане на възнаграждението. По гражданското дело е представено заверено копие от документа, с добавен текст срещу „Платена сума“ 1500 лева, изписана и словом (л. 30). Независимо че допълнението е направено след съставянето на документа, съдът приема горната добавка като разписка за платената сума, поради което искът за обезщетение за имуществени вреди следва да се уважи. Неоснователна е претенцията за законна лихва върху тази сума в размер на 472 лева за периода от 12.11.2019 г. до предявяване на иска. По делото няма доказателства за датата на плащането на тази сума. Тази дата очевидно не е 29.12.2014 г., защото върху представения в досъдебното производство документ не е отбелязано заплащането на сумата. Документ с такова отбелязване не е представен и в съдебното производство. Този документ е представен едва с предявяването на иска. Поради това, ответникът дължи законна лихва върху сумата от 1500 лева от предявяването на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Представителят на ответника е направил възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение. Възражението е неоснователно. Предмет на делото са четири иска: иск по чл. 2 ал. 1 т. 3 ЗОДОВ за сумата от 100 000 лева; иск по чл. 86 ЗЗД за сумата от 31 527 лева; иск по чл. 2 ал. 1 т. 3 ЗОДОВ за сумата от 1500 лева; и иск по чл. 86 ЗЗД за сумата от 472 лева. Според чл. 2 ал. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, възнаграждение следва да се определи за всеки от исквете. Минималните размери на възнагражденията по всеки от предявените иски са съответно 8650 лева за иска с цена 100 000 лева, 3172,16 лева за иска с цена 31 527 лева (чл. 7 ал. 2 т. 4 от Наредбата), 450 лева за иска с цена 1500 лева и 400 лева за иска с цена 472 лева. Общият размер на минималното възнаграждение за предявените иски е 12 672,16 лева. Ищецът е заплатил възнаграждение от 9000 лева, което не е прекомерно. От заплатеното възнаграждение ответникът следва да заплати 2762,10 лева според уважената

част от исковете 40 966,66 лева, която е 30,69% от общия размер на предявените искове 133 499 лева.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

Осъжда Прокуратурата на Република България гр. София, ЕИК *****, адрес: гр. София бул. ***** да заплати на А. К. – гражданин на Р. Северна Македония, постоянно пребиваващ в Р. България, ЕГН *****, адрес: гр. София ж.к. „***** ***** **сумата от 30 000 (тридесет хиляди) лева** обезщетение за неимуществени вреди, причинени от обвинение в извършване на престъпление по чл. 210 ал. 1 т. 2 вр. чл. 209 НК, повдигнато с постановление за привличане на обвиняем от 19.08.2014 г. по ДП № 3М 15011/2014 г. на СДВР пр.пр. № 49897/2014 г. на СРП, по което е бил оправдан с присъда от 13.03.2019 г. по НОХД № 8828/2015 г., влязла в сила на 02.11.2019 г., ведно със законната лихва от 02.11.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, **като отхвърля** предявения иск с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 ЗОДОВ **в частта му** над тази сума до предявения размер от 100 000 лева.

Осъжда Прокуратурата на Република България гр. София заплати на А. К. **сумата от 9466,66 лева** (девет хиляди четиристотин шестдесет и шест лева и шестдесет и шест стотинки) законна лихва върху обезщетението от 30 000 лева за неимуществени вреди, **като отхвърля** предявения иск с правно основание чл. 86 ал. 1 ЗЗД над тази сума до предявения размер от 31 527 лева.

Осъжда Прокуратурата на Република България гр. София заплати на А. К. **сумата от 1500** (хиляда и петстотин) лева обезщетение за имуществени вреди – заплатено адвокатско възнаграждение в наказателното производство по обвинение в извършване на престъпление по чл. 210 ал. 1 т. 2 вр. чл. 209 НК, по което е бил оправдан с присъда от 13.03.2019 г. по НОХД № 8828/2015 г., влязла в сила на 02.11.2019 г., ведно със законната лихва от 02.11.2019 г. до окончателното изплащане на сумата.

Отхвърля предявения от А. К. срещу Прокуратурата на Република България иск с правно основание чл. 86 ал. 1 ЗЗД за сумата от 472 лева.

Осъжда Прокуратурата на Република България гр. София заплати на А. К. сумата от 10 лева държавна такса и 2762,10 лева разноски за адвокатско възнаграждение според уважената част от исковете.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____